

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de heer prof. C.R.N. Rasch
Voorzitter van de NVRO

Aan de heer G.J. Mellema, arts Beleid & Advies
Zorgverzekeraars Nederland

2018017212

Datum 12 april 2018
Betreft Protonentherapie: wanneer vergoed ten laste van basisverzekering?

Zorginstituut Nederland

Zorg
Oncologie

Eekholt 4
1112 XH Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 7978555

Contactpersonen

mw. mr. P.C. Staal
mw. dr. Y. Kusumanto
T +31 (0)20 7978733/8604

Onze referentie

2018017212

Geachte heer Rasch en geachte heer Mellema,

Zoals u weet, heeft Zorginstituut Nederland in de afgelopen jaren binnen de Expertgroep protonentherapie met alle belanghebbende partijen overlegd over de introductie van protonentherapie in Nederland. De insteek was en is - conform de breed gedeelde wens bij alle partijen - om deze introductie zorgvuldig en beheerst te laten plaatsvinden.

Begin 2018 is protonentherapie in Nederland beschikbaar gekomen. Een mooie mijlpaal!

Gebleken is dat er in de uitvoeringspraktijk toch verwarring is over de vraag wat op dit moment wel respectievelijk geen verzekerde basiszorg is. Wij hebben hieruit afgeleid dat er kennelijk een behoefte is om opnieuw samen te vatten wanneer een verzekerde wel/niet protonentherapie vergoed krijgt ten laste van de basisverzekering. Deze brief dient daartoe en geeft de actuele situatie weer.

Protonentherapie en basisverzekering Zorgverzekeringswet

Om vast te stellen of een verzekerde recht heeft op (vergoeding van) protonentherapie ten laste van de basisverzekering, moeten twee vragen worden beantwoord:

- 1 Is protonentherapie bij de indicatie die de verzekerde heeft een te verzekeren prestatie ingevolge de Zorgverzekeringswet, en zo ja;
- 2 Is de verzekerde 'redelijkerwijs' aangewezen op protonentherapie?

Dit lichten wij hierna kort toe.

1) Te verzekeren prestatie ingevolge de Zorgverzekeringswet:
Het Zorginstituut heeft geconcludeerd dat protonentherapie bij een aantal indicatiegebieden voldoet aan de 'stand van de wetenschap en praktijk' en als gevolg daarvan onderdeel is van het te verzekeren basispakket.

Dat betreft de volgende indicatiegebieden:

- de zogenoemde standaardindicaties (intra-oculaire tumoren, chordomen/chondrosarcomen en pediatrie tumoren), en;
- de zogenoemde model-based indicaties (hoofd-halstumor, mammacarcinoom, longcarcinoom en prostaatacarcinoom).¹

Zorginstituut Nederland
Zorg
Oncologie

Datum
12 april 2018

Onze referentie
2018017212

Van overige indicatiegebieden is op dit moment nog niet vastgesteld dat het om te verzekeren basiszorg gaat. Bij deze overige (nog niet beoordeelde) indicatiegebieden, komt protonentherapie dan ook op dit moment niet voor vergoeding ten laste van het basispakket in aanmerking.

Voor de goede orde voegen wij het volgende toe. Voor de positief beoordeelde model-based indicatiegebieden waren destijds gegevens van goede kwaliteit beschikbaar over de relatie tussen radiatiedosis en kans op schade/toxiciteit betreffende klinisch relevante uitkomstmaten. Het Zorginstituut heeft in het rapport uit 2011 opgemerkt dat de kans op schade/toxiciteit in een bepaald weefsel/orgaan ook na bestraling wegens een ander tumortype dan de al beoordeelde tumortypen kan optreden. Voor welke situaties/overige indicatiegebieden dit geldt is op dit moment niet vastgesteld. Om eenduidigheid hierover te bevorderen voor de uitvoeringspraktijk, zal het Zorginstituut in een standpunt duidelijkheid geven. Binnen de Expertgroep protonentherapie is afgesproken dat de NVRO ten behoeve van deze beoordeling de benodigde onderbouwing en input zal geven.

2) 'Redelijkerwijs aangewezen'

Het feit dat protonentherapie bij de hierboven genoemde indicatiegebieden tot het te verzekeren basispakket behoort, betekent niet dat iedere verzekerde die een aandoening heeft binnen één van die indicatiegebieden ook automatisch recht heeft op vergoeding van protonentherapie. Dat is alleen het geval als de verzekerde 'redelijkerwijs is aangewezen' op protonentherapie. Daarvoor gelden de volgende uitgangspunten.

Voor de zogenoemde standaardindicaties bepalen de bestaande protocollen dat protonentherapie in principe de behandeling van eerste keuze is.

Voor de zogenoemde model-based indicaties is het volgende van belang: alleen als uit de planningsvergelijking, waarin state-of-the-art fotonentherapie wordt vergeleken met protonentherapie, blijkt dat er voor de betreffende verzekerde een klinisch relevant verschil in complicatierisico op radiatieschade is te verwachten ten gunste van protonentherapie, bestaat recht op vergoeding van protonentherapie vanuit de basisverzekering. Een dergelijke vergelijking kan alleen worden gemaakt als er een door de beroepsgroep (NVRO) opgesteld indicatieprotocol per indicatiegebied beschikbaar is. Op dit moment is alleen voor de hoofd-halstumoren een dergelijk protocol voorhanden.

¹ De drie rapporten die het CVZ, de voorganger van het Zorginstituut, heeft uitgebracht over protonentherapie zijn:

- CVZ. Protonentherapie. Diemen, 2009. Publicatienummer 273. In dit rapport is uiteengezet welke benadering wordt gevolgd om te beoordelen of en bij welke indicaties protonentherapie voldoet aan 'de stand van de wetenschap en praktijk' (en onderdeel is van het basispakket).
- CVZ. Indicaties voor protonentherapie (deel 1). Diemen, 2010. Publicatienummer 287.
- CVZ. Indicaties voor protonentherapie (deel 2): Model-based indicaties. Diemen, 2011. Publicatienummer 304.

Kort samengevat is op dit moment de situatie m.b.t. het basispakket als volgt:

- Alle verzekerden met een zogenoemde standaardindicatie komen in principe in aanmerking voor (vergoeding van) protonentherapie ten laste van de basisverzekering.
- Alleen een verzekerde met een hoofd-hals indicatie voor radiotherapie, komt in aanmerking voor (vergoeding van) protonentherapie ten laste van de basisverzekering, indien een behandelaar-radiotherapeut met toepassing van het Landelijk indicatie protocol protonentherapie hoofd-hals tumoren heeft geconcludeerd dat voor de betreffende patiënt een klinisch relevant voordeel is te verwachten van protonentherapie in vergelijking met state-of-the-art fotonentherapie.

Zorginstituut Nederland
Zorg
Oncologie

Datum
12 april 2018

Onze referentie
2018017212

Voor alle overige situaties bestaat op dit moment geen recht op (vergoeding van) protonentherapie ten laste van de basisverzekering. Andere situaties kunnen ook onder de dekking van de Zorgverzekeringswet (gaan) vallen, maar dat moet eerst conform de gebruikelijke beoordelingswijze door het Zorginstituut worden vastgesteld resp. daarvoor moet eerst een door het Zorginstituut getoetst landelijk indicatieprotocol beschikbaar zijn. Zoals gezegd, is binnen de Expertgroep protonentherapie afgesproken dat het Zorginstituut een eventuele beoordeling/toetsing doet op basis van door de NVRO daarvoor te geven onderbouwing en input. Het Zorginstituut wacht de verdere ontwikkelingen met belangstelling af.

Dringend verzoek aan NVRO en ZN

Het Zorginstituut vraagt u dringend om namens de NVRO respectievelijk namens ZN deze brief zo spoedig mogelijk te verspreiden onder de leden.

Een kopie van deze brief hebben wij ter kennisneming gestuurd aan de leden van de Expertgroep Protonentherapie.

Hoogachtend,

mw. mr. A.M.C. van Saase
Manager Oncologie